

pa zadostuje pripomniti, da je za zločin, označen v §-u 199. a) kaz. zak., obsežena v poskusu pridobiti si ponarejeno dokazilo. Zato ni iztakniti kake pravne pomote prvih sodnikov ter je pritožba neosnovana v celem svojem obsegu. F.

Književna poročila.

Mjesečnik pravničkoga društva u Zagrebu prinaša v br. 7. in 8. naslednje razprave: J. Wagner: O promjeni našeg građanskog parbenog postupnika. (Dalje). — Dr. J. Paleček: Misli ob osnovi novoga odvjetničkoga reda i karnostnega statuta. — Fr. Haladi: Razmatranja o zadaći tehničkih vještaka i upravnih činovnika kod provadjanja komasacije zemljišta prema zakonu od 26. svibnja 1891. — Dr. J. Šilović: Sedmi obći kongres međunarodne kriminalističke udruge. — D. Markovac: Očevid u kaznenom postupku radi težkih tjelesnih ozleda sa pravnog i ekonomskog gledišta.

Dr. H. Sperl: Systematische Uebersicht über Literatur und Praxis des oesterr. Civilprocess- und Executionsrechtes unter Anführung der gesammten 1895 bis 1898 erschienenen Fachquellen und Literatur, sowie allen veröffentlichten Gerichtsentscheidungen. Wien 1899 (Manz).

Criminalité et imputabilité par P. Poustoroslew, docteur et professeur à l'université de Jouriew. Jouriew 1899.

Razne vesti.

V Ljubljani, 15. avgusta 1899.

— (Osobne vesti.) Imenovani so: predsednik okrož. sodišča in dvorni svètnik R. Ullepitsch pl. Krainfels predsednikom dež. sodišča v Celovci; sodni pristav v Motovunu dr. H. Stepančič okr. sodnikom v Buzetu; sodnimi pristavi: Jos. Zupančič za Idrijo, dr. A. Rojic za Sevnico, Fr. Nerat za Litijo, dr. Fr. Peitler za Kozje, dr. H. Watzulik za Šoštanj. — Premeščeni so: sodni pristavi: dr. P. Bleiweis iz Rovinja v Podgrad, A. Kette iz Kočevja v Ribnico, M. Mrače iz Kozjega v Šmarje, A. Seliškar iz Trebnjega v Kranj, dr. H. Neuberger iz Šoštanja v Ormož. — Umrl je sodni tajnik Al. Dekleva v Mariboru dne 13. julija.

— (Cenitev pravic, združenih s posestjo premičnine, ki je v eksekuciji.) V vzgledih za cenilne zapisnike (str. 10), izdanih od pravosodnega ministerstva, je pravica do lesa, zvezana s premičnino, kapitalizirana z dvajsetkratno letno vrednostjo. To se je v praksi napačno in sicer tako razumelo, da je določiti vrednost vselej in v vseh okolinostih z dvajset-

kratno letno vrednostjo. Pravosodno ministerstvo je zato z razpisom od 12. julija 1899, št. 15106 sodiščem ozemlja, v katerem se je obrestna mera kapitaliziranja za gozde ustanovila s 4%, pripomnilo, da vzgled ima za podstavo 5% obrestno mero kapitaliziranja, da pa je pri 4%ni obrestni meri določiti vrednost analogno §-u 21., odst. 6 r. cen. reda po petindvajsetkratnem letnem donesku.

— (Eksekucija v Švici na podstavi avstrijske sodbe.) J. P. trgovce v L. je dosegel pri c. kr. deželnem sodišču v Ljubljani sodbo proti Ks. R. v Curihu na plačilo kupnine za prodano živino v znesku 614 gld. 17 kr. Na podstavi te sodbe je dež. sodišče dovolilo zvršilo ter naprosilo potom višjega sodišča pristojno okrajno sodišče v Curihu, naj zvršilo opravi. To pa je spise uljudno vrnilo, rekše: Po naših zakonih se eksekucija vrši tako, da upnik pri zvršilnem uradu (Betreibungsamt), ki je za dolžnika po njega bivališču pristojen, začne pravno téranje (Rechtstriebe anheben) za to svojo terjatev. Ako le-tej dolžnik ugovarja (Rechtsvorschlag erwirken), ima upnik prositi pri sodišči, naj se določi pravo (Gesuch um Rechtsöffnung). — »In concreto« bi bil torej J. P. moral pri zvršilnem uradu v Curihu III. začeti pravno téranje proti Ks. R. v Curihu III. radi 614 gld. 17 kr. s prip., in pri tem navesti pravni temelj (terjatev za prodano živino iz sodbe c. kr. dež. sodišča v Ljubljani); ako se dolžnik potem upre, mora J. P., priloživši sodbo, prositi avdijenčni sodni urad okr. sodišča v Curihu, naj določi pravo.

— (Zemljiškoknjižni odlok v »romanski slovenščini.«) Akordavši na bazu judicijalne konvencije dd. 1. aprila 1896 No. 6840 sub A., za kapital Antona Paulinija v sumi 200 florinov s 5% interesi od 1. marcija 1895. ana do salda, za judicijalne speže v sumi 6 flor. 10 soldov, za speže te instance, likvidane na 4 flor. 75 soldov in eventualne futurne speže, intabulacijo eksekutivnega simultannega dirita penja ali pignoris jusa na Martin Gregorisove realitate, riportane v tabularnih librih za katastralni komun Piranski v tabularni partiti No. 20. v sekundem in kvartnem tabularnem korpu in v tabularni partiti No. 30. v ventežimem in kvartnem tabularnem korpu in destinavši tabularno partito No. 20 principalnoj, tab. partito No. 30 pa akcesornoj partitij, imperatorsko regji ta distriktualni judicij ordinavši imp. regj. svojemu tabularnemu uficiju, da jo efektuà, komunicuje vse to procedentnemu kreditorju Antonu Pavliniju na duplikatu z alegatom A v uficijalni ekspediciji, obligatemu Martinu Gregoristu na simplumu, imp. regj. steuralnemu uficiju pa na rubriki, le temu z adjunkcijo, da je inskribnina saldana bolom 1 flor. 25 soldov. — Imp. regji distriktualni judicij Piranski 1. septembra 1896. ana. Imp. regi kapo žudih. —

Takega odloka, seveda, ni poslalo v svet nobeno sodišče ni v Dalmaciji, a niti na Primorskem. Spisal sem ga v čudnem tem jeziku z raznih razlogov:

1.) da bi dokazal, namreč *a)* kako je možno uklepati celo oholo romansčino v tesne ojnice večno krepkega našega jezika; — *b)* kako greše dan na dan izlasti naši sodniki na Kranjskem in na Malem Štajerji služé se tako zvanega prikanja in upotrebljuje v takih in enakih slučajih do vršnik

v prezentu, da si prezenta nima, ko bi jim bilo upotrebljavati ali dovršnik v minolosti, ali pa nedovršnik v prezentu; na pr. »dovoli se (samo se vendarle ne dovoljuje) uknjižba zastavne pravice pri zemljišči tem in tem«, saj bi se moral glasiti tak odlok tako-le: »sodišče je dovolilo, ali: sodišče dovolivši, ali: sodišče dovoljuje uknjiženje zastavne pravice za terjatev I. I. v znesku ... gld. .. novč. na to in to zemljišče«; kajti čitaje: »dovolivši uknjiženje zastavne pravice pri zemljišči«, — bi vsak Slovenec mislil, da je dovoljena uknjižba ne na dolžnikovo, nego na dolžnikovega soseda zemljišče.

2.) da bi vzbudil nekako odvrachenje od nepotrebnega upotrebljavanja romanskih besed, ko imamo v divnem našem jeziku vsega, karkoli potrebujemo; on nam namreč vsega ponuja, le pametno zajemati iz neizčrpnega tega studenca ne zamujajmo.

Tudi vojna, nastavša pred leti o tem, kako nam je pisati namreč glagole, posnete iz tujih jezikov in izlasti one iz latinščine, ni še dovojevana. Nekateri jih pišejo s končnico: irati, drugi z ono na ovati in zopet drugi z ono na irovati, na pr. legalizirati, legalizovati, legalizirovati. Po skromnem mojem mnenji in kakor mi primorsko-slovansko moje uho pravi, niso na pravi stezi ni iravci, ni ovavci, a niti irovavci, in mislim, da nam je tudi v tem oziru hoditi le za narodom, ki je vedno edino naš zanesljivi jezikoslovec.

Slovinci na Primorskem, neposredni sosedge Lahom (Furlanom) in Italjanom, upotrebljavajo vse take glagole v dovršnem in v nedovršnem pomenu po naravnih vodilih svojega jezika prav tako, kakor upotrebljavajo vse druge glagole slovanskega porekla. Njim služijo torej taki glagoli

- a) v kratki obliki, ali pa s kakim predlogom domačim ali tujim, kedar izražajo kaj dovršnega, na pr. podpis je legalizàn, ves je riskaldàn (pregret), sem rafredàn (prehlajen), vse mu je denegal (vtajil), zadruga je registràna (vregistrena ali vregerščena), on je bil za učiteljstvo reabilitàn (vrehabiljen), vse novce je inkasàl, itd.;
- b) v dolgi obliki na avati (isterski Hrvatje na ivati), kedar izražajo kaj nedovršnega, na pr. legalizavati, registravati, inkasavati, reabilitavati itd.

Tako bi registrovana (=registravana) zadruga ne smela še javno poslovati, ker ni še vpisana, dokler jo še le registrujejo, in isto tako učitelj, za učiteljstvo reabilitovani, ne bi smel javno učiti, dokler ni reabilitàn ali vrehabiljen za učiteljstvo. Dvigani in vzdigovani kamen ni še dvignen; isto tako denarji inkasovani (=inkasavani) ali inkasirovani niso še inkasàni.

Kdor moreš pojmiti, pojmi.

T.

»Slovenski Pravniki« izhaja 15. dne vsacega meseca in dobivajo ga člani društva »Pravniki« brezplačno; nečlanom pa stoji za vse leto 4 gld., za pol leta 2 gld.

Uredništvo je v Ljubljani, v Gospodskih ulicah šte. 17; upravništvo pa na Valvazorjevem trgu šte. 7.